

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'nin en büyük atık su arıtma tesisi olan Ankara Merkezi (Tatlar) Atıksu Arıtma Tesisinde Ankara merkezinde yer alan 9 ilçeden toplanan atık sular arıtılmaktadır. Tesis, 765.000 m³/gün kapasite ile çalışmakta olup "Klasik Aktif Çamur Prosesi" olarak dizayn edilmiştir. 1992 yılı Proje Raporu'nda; 2010 yılında tesis kapasitesinin 971.000 m³/güne çıkartılıp, 2025 yılında ise İleri Biyolojik Arıtma Tesisine dönüştürülmesi planlanmış olmasına rağmen bu tarihe kadar bahse konu yatırımlar yapılamamıştır.

Tesisin ilk planlama raporunda önerilen yatırımlar gerçekleştirilmediğinden Tatlar Atıksu Arıtma Tesisine gelen atık suların bir kısmı kapasite yetersizliği nedeniyle arıtılmadan Ankara Çayı'na deşarj edilmektedir. Buda bölgedeki içme ve tarımsal sulama kaynaklarının kirlenmesine neden olmaktadır. Projenin tamamlanması, çevresel ve sağlık felaketlerinin oluşmaması için uygun şartlarda temin edilen finansmanın dondurulması veya kaybedilmemesi vb. hususların bir bütün olarak değerlendirilmesi ve sorunun çözümüne ilişkin gerekli işlemlerin gündeme alınması amacıyla Anayasamızın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca "Meclis Araştırması" açılmasını saygılarımla arz ederim.08.02.2024

Ömer Fethi Gzner
M.Ü.

Kaldım Durmaz
Tokat M.Ü.

Deniz DEMİR
CHP Ankara Milletvekili

Talat DİNÇER
Mersin M.Ü.

Ali Özkan
Kırşehir M.Ü.

Gemre Akkuz İlçesiz
İstanbul M.Ü.

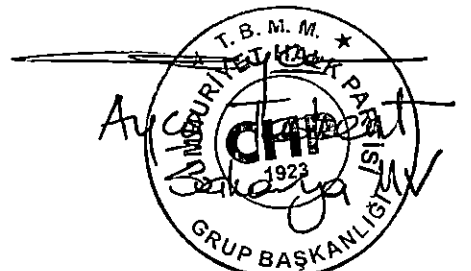
Cevdet ANAY
Koraböğ M.Ü.

Mehmet TAHAŞIZ
Göçüm M.Ü.

Hüseyin Yıldız
Aydın M.Ü.

Gamze TAŞCIER
Ankara M.Ü.

Özge Çeyhan
Çarşamba M.Ü.

GEREKÇE

Türkiye'nin en büyük atık su arıtma tesisi olan Ankara Merkezi (Tatlar) Atıksu Arıtma Tesisinde Ankara kent merkezinde yer alan 9 ilçeden toplanan atık sular arıtılmaktadır. Tesis, 765.000 m³/gün kapasite ile çalışmakta olup "Klasik Aktif Çamur Prosesi" olarak dizayn edilmiştir. 1992 yılı Proje Raporu'nda; 2010 yılında tesis kapasitesinin 971.000 m³/güne çıkartılıp, 2025 yılında ise İleri Biyolojik Arıtma Tesisine dönüştürülmesi planlanmıştır. Ancak bu tarihe kadar bahse konu yatırımlar yapılmamıştır. Dolayısıyla tesise gelen atık suların bir kısmı kapasite yetersizliği nedeniyle arıtilamadan Ankara Çayı'na deşarj edilmektedir.

Tesis hali hazırda yalnızca Karbon (C) giderimi yapabilmektedir. Fakat Sakarya Havzası Hassas Su Kütleleri İyileştirme Eylem Planı kapsamında tesisinin Azot (N) ve Fosfor (P) giderimi yapabilecek şekilde ileri arıtma tesisine dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu minvalde, 23.03.2018 tarihinde Ankara Valiliği tarafından 2023 yılı sonu kadar tesisin ileri arıtma tesisine dönüştürülmesi yönünde Ankara Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğüne yazılı talimat verilmiştir.

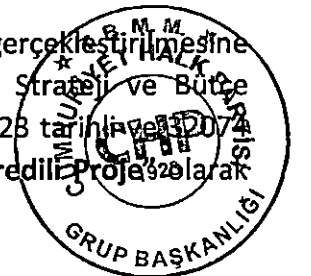
Bununla birlikte tesis yatırımının gerekliliğine ilişkin olarak 2000 ve 2020 yıllarında Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) tarafından ve 2019 yılında Türkiye Su Enstitüsü (SUEN) tarafından Teknik Rapor hazırlanmıştır.

Ankara ilinde yaşayan vatandaşlarımızın yaklaşık %90'ı kent merkezinde yaşamakta olup kent merkezinden kaynaklı atık sular bahse konu tesiste arıtılmaktadır. Nüfus artışları ile birlikte gerek iklim değişikliğinin etkileri gerekse su tüketim alışkanlıklarında yaşanan değişimler neticesinde kişi başı su tüketimleri, dolayısı ile üretilen atık su miktarlarında da artış yaşanmaktadır.

Tesiste arıtılan ve/veya arıtilamayan atık sular öncelikle Ankara Çayı'na, oradan da Sakarya Nehrine deşarj olmaktadır. Uygun bir şekilde arıtilamayan her bir m³ atık su Ankara Çayı çevresini ve Sakarya Nehri havzasını öngörülemez bir şekilde kirletmektedir. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2017-2023 dönemi Atıksu Arıtımı Eylem Planı'nda Sakarya Havzasının su kalitesinin kirli ya da çok kirli su kalitesine sahip olduğu ve buna sebep olan en önemli unsurun kapasite yetersizliği nedeniyle arıtilamadan Ankara Çayı'na deşarj edilen atık sular olduğu belirtilmektedir.

2020 yılında Kapasite Artışı ve Tesisin İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisine Dönüştürülmesi Projesi kapsamında Kavramsal Tasarım Çalışmalarına başlanmış ve 2021 sonunda tasarım çalışmaları tamamlanmıştır. Akabinde yine ivedilikle Çevresel Etki Değerlendirme Raporu hazırlanmış ve Ocak 2023'te Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ÇED Onayı verilmiştir.

Yatırımın uzun vadeli uluslararası finansman (dış finansman) ile gerçekleştirilmesine yönelik gerekli olan Teknik ve Mali Fizibilite Raporları hazırlanıp T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığına sunulmuş ve proje Cumhurbaşkanlığı tarafından 15 Ocak 2023 tarihinde 132074 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak 2023 Yılı Yatırım Programına "Dış Kredili Proje" olarak

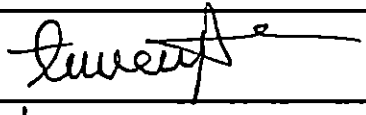
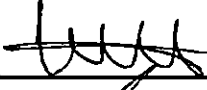
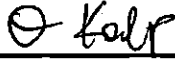
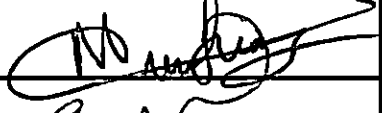
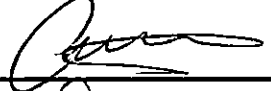
alınmıştır. Bu kapsamda; tesisin yatırımını finanse etmeyi kabul eden kuruluşlar ile kredi görüşmeleri başlatılmış ve uygun koşullarda finansman temin edilme noktasına gelinmiştir.

Yatırım dış borçlanma talebi Haziran 2023 tarihinde görüşülmek ve karar alınmak üzere Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) Meclisi gündemine getirilmiş fakat temmuz ayı meclis toplantısında talep reddedilmiştir. ASKİ Genel Müdürlüğü tarafından söz konusu karar yeniden görüşülmek üzere 19 Temmuz 2023 tarihinde tekrar Belediye Meclisi gündemine getirilmiş ve kredi talebi Belediye Meclisince 8 aydır karar alınmaksızın ertelenmektedir.

Tesisin; yetersiz kapasite ile çalışması ve İleri Biyolojik Arıtma Tesisine dönüştürülmemesi ciddi halk sağlığı sorunu yaratmaktadır. Su güvenliği, çevre güvenliği, toplum sağlığı ve gıda güvenliğimiz açılarından sorunun çözümü için gereken adımlar hızla atılmalı ve Ankara Büyükşehir Belediyesinin proje bazlı kredi talebi Meclis görüşmelerinde daha fazla ertelenmemelidir. Halk sağlığı için kredi talebinin ivedilikle onaylanması gerekmektedir.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
A. Tuncay ÖZKAN	İzmir MV.	
İZZET KARASU	Sivas MV	
³ Şeyma BİLBİL	Aydın MV.	
⁴ Hacı ÖZTÜRK	Bursa MV	
⁵ Okan KONURALP	Ankara	
⁶ Mehmet ~~TANIRASLI~~	Çorum	
⁷ Eylem E. Eraygıl	Zonguldak	
⁸ Mahir POLAT	İzmir	
Mahmut Tanel	Sarıyer	
¹⁰ Gizem ÖZCAN	Muğla	
¹¹ Orhan SARILAN	Bursa	
¹² Örül Giler	Kocaeli	
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

